F. L. VĚK.

Obraz z dob našeho národního probuzení.

NAPSAL ALOIS JIRÁSEK.

Frantík leknutím upustil škatuli. A v tom už se mu také mihlo, že ji tu nesmí nechati, že kdyby ráno někdo sem přišel a našel památky z ní! Vše by se vyzradilo. Sotva to pomyslil, už se sehnul, aby po tmě škatuli sebral i koláče. Slyš! Děsný zvuk! Něco zastenalo, strašlivě, až mu tělem projelo. Jak klečel, chtěl vyskočiti, ale v tom náhle ucítil na hrdle studenou, ledovou ruku. Hrůza ho pojala, div že neomdlel. Vykřikl ve smrtelné úzkosti, vytrhl se té ledové ruce a nedbaje tmy hnal se pryč. Jak se dostal ven, jak dveře našel, to nevěděl, ani kudy to letěl...

Pojednou ozval se tichou nocí umlklým, ve spánek ponořeným klášterem zvonek. Byl to onen, jenž dával znamení k obědu. Ale nyní, skoro o půl noci. A jak zvonil. Někdo zrovna šíleně tahal za řemen, zvon ječel jako na poplach. Pak rázem umlkl.

Ale klášter byl už vzhůru. Dvéře všech cellí se otevíraly, mniši, každý se světlem, vybíhali ven přesvědčit se, co se děje. A tam hle, na hořejší chodbě u zdi pod řemenem, jímž se tahalo za polední zvonek, skleslý nějaký hoch. Pro Bůh, to tě ten čiperný choralista se stříbrným hláskem. Ustrojený, ale bez kloboučku, drží nějakou škatuli. Jako náměsíčník nebo šílený. Na smrt bledý, a jak vytřeštěně hledí!

Mnichu, jenž k němu první přichvátal, neodpověděl, nemohl. Ani druhému, ani třetímu, ani samému převorovi. Hoch byl bez sebe, jistě hrůzou, vyjevený a jen dolů ukazoval, po schodech vedoucích do "domácí kaple."

Jak dolů sešli se světly, mniši sami se lekli, strnuli. Bratra jejich, pátera bibliothékáře, nebylo na prkně. Prkno leželo na zemi, vedle pak na schůdku on, nebožtík, s otevřenými ústy, vzduch lapaje, oči zkalených, na smrt ještě bledý, čela potem zkropeného.

Byl to pak shon. Růžička letěl pro lékaře, kterého nejprve zavedli k páteru Matiáši, zase už v celle, v posteli ležícímu. Odtud musil lékař k loži mladého choralisty, jenž tu ležel za mrtvého.

"Pan páter bibliothékář vstal z mrtvých a bohdá se uzdraví —" pravil lékař převorovi odcházeje. "Jeho štěstí bylo, že ho ten klučina shodil s prkna, ale ten to třeba smrtí zaplatí."

"Nedej Pán Bůh! Je to nadaný hošík a byla by ho věčná škoda," pravil převor a nařídil pak, aby malý Věk byl co nejpečlivěji ošetřován.

VI.

Poklady se otvírají.

Smrt stála celý týden u lože malého choralisty, až pak ji přece jeho mladý věk, pečlivé opatrování a rada lékařská přemohly a pryč zapudily.

František vyvázl z nebezpečenství a počínal se uzdravovati. Jakmile nejhoršímu unikl, zotavoval se pak rychle. Za nemoci ho častěji navštívil kmotrův bratranec, pozauněř Strádecký, jenž chlapce uměl nejlépe potěšiti. Mluvil s ním o jeho rodném městě, o vakacích, které se již blížily, jak o nich bude, jak si pěkně odpočine, jak ho bude maminka ošetřovati. Ach, to mu bylo nejmilejší, slyšeti o ní a o domově! Proto všecken okřál, když zahlédl tělnatého bratrance kmotrova, dobrosrdečného, veselých oček a plné, usměvavé tváře, kmotříčkovi dosti podobného; proto se nemohl nikdy jeho návštěvy ani dočkati.

A ještě někdo byl, jenž měl veliké účastenství s nemocným chlapcem — páter bibliothékář. Sám se poměrně záhy sebral a pozdravil, a nebylo pak na něm znáti, že byl až [illegible] na věčnosti. Co se pak naptal o Františkovi a s jakým účastenstvím! [illegible]

[illegible]

chutných cukrovinek. Talíř ten pak častěji docházel, a za ním přišla pak pěkná kniha s obrazy. Posléze přišel páter bibliothékář sám, a to, když František, vyhublý jako vrabčík, ubledlý a ještě sláb, vyšel si poprvé do klášterské zahrady, do zeleně na sluníčko.

František byl už dosti silen a nebál se, nicméně mu bylo v ten okamžik, kdy měl páter Matiáš přijíti, nějak divně. Než přešlo ho, když starý kněz přistoupil k němu s vlídnou, usměvavou tváří, když ho po vlasech pohladil a děkoval mu řka, že byl od Pána Boha poslán.

Od těch dob byl bibliothékář všechen proměněn. K Františkovi se měl jako otec, bral ho s sebou do zahrady, zval ho k sobě do pokoje, krmil ho cukrovinkami a ovocem, ukazoval mu knížky a obrazy, neboť seznal, že tyto věci chlapce těší nade vše. A tu sám pak vyplnil tajné přání chlapcovo, že ho pozval do bibliothéky. Prováděl ho jí, bylo již samý konec školního roku, ukazoval mu vše a vysvětloval, maje radost z chlapcova úžasu i živého zájmu pro jeho poklady. František byl jako v Jiříkově vidění. Jak se pak zaradoval, když mu páter Matiáš slíbil, že ho sem častěji pustí, a až bude větší a rozumnější, že bude tu moci s ním studovati.

Za několik dní po té školy zavřeny; šťastnou náhodou přijel do Prahy Šule a s ním se mohl malý student odebrati domů. V klášteře mu dovolili, přihlížejíce k nemoci, kterou nedávno přestál. Také dosti vydala u převora přímluva pátera Matiáše. Mladý Věk té noci před odjezdem mnoho nespal. Ještě nikdy se tak záhy neprobudil jako toho jitra. Bylo ještě šero, v klášteře dosud všichni spali. Malý choralista si již včera uzlíček na cestu připravil, nyní jej na novo převazoval a rovnal.

A jak byl roztržitý, když odcházeje s Pánem Bohem dával. Samou radostí přál páteru bibliothékáři "šťastných a veselých svátků." Mrzutý jindy strážce bibliothéky se jen usmál a pravil: "Pro tebe to budou svátky. Já již mám po nich. Jen jich hodně užij!" —

Tvéře se hošíkovi samým spěchem i pohnutím rděly a oči zářily, když se bral s uzlíkem z kláštera, míře do hospody ke starému Šuleovi. Ochotně slíbil ve fortně Růžičkovi, že si na něj vzpomene, až bude míti něco dobrého od mouky, a že mu také přiveze koláče takové horácké, dobré, se sladkou moučkou.

A jak pak teprv hochovi bylo, když seděl na Šuleově silničném korábu nákladném, na těžkém voze, na němž bylo zboží umělé vysoko narovnáno a jenž tak příjemně rachotil a klanal. Alespoň se Františkovi zdálo. Uvolnilo se mu, seděl v předu na otepi sena, když vyjeli z Pražského hluku a ruchu, když zahlédl širou, volnou krajinu pod širými, volnými oblaky, k nimž se skřivánek vznášel jásaje. V polích už kladli obilí, jiné dozrávajíc vlnilo se v lahodném vánku.

Ta ty již jiné, u nich teprve budou, tak vzpomínal a se těšil. Jak [illegible] na archu Šuleovu s radostí vyhlédl, a jak ho jízda z [illegible]

[illegible]

slzy. V tom už kmotr regenschori učitel se přihrnul a ten zase hned o muzice, o pozauněři Strádeckém, o kostelním zpěvu — Frantík nevěděl, komu dříve odpovědět, a sám měl také tolik otázek o kamarádech, o starém psu Cikánovi, kterého neviděl, o šedém kocourovi, a divných a jiných věcech vážných i nevážných, které však chlapci všechny byly důležity. Na večer, když s matkou osaměl, zeptal se také na starého Žalmana.

"Je pořád stejný, ještě divnější," odvětila matka. "Takový pavouk. Nikam nevyleze a zlobí se na lidi —"

"Na nás pořád stejně?"

"Pořád."

Frantíkovi nastaly nyní blažené časy. Matka o něj pečovala zvláště když zvěděla, jak byl těžce nemocen. Oko její ihned, jak se navrátil, postřehlo, že chlapec je nějak přepadlý. Jak po tě trnula, když zaslechla, co se mu přihodilo, a jak si ho po té hleděla, aby sesílil. A on sílil i tím opatrováním, ještě více však vzduchem rodné krajiny i veškerou její radostí, oním tichým štěstím mladého srdce v kruhu rodiny, přátel a známých, na něž pak šediny tak rády a často vzpomínají.

Často býval ve škole u kmotra, kdež Frantíka jenom to zlobilo, že vyzáblý Damián Pelíňka s dlouhým nosem a copem po každé na něj mluvil německy; s kmotrem hrával nebo cvičil nějaké solo na neděli nebo na svátek. Regenschori chtěl svého kmotřence a vychovance, z jehož pokroku zvláště ve zpěvu měl nemalou radost, jak náleží užít a jím se pochlubiti.

Doba prázdnin mile a rychle míjela, až pak bylo všechno obilí s polí doma, až pak počal váti studený vítr se strnišť. Stromy víc a více žloutly, a tichý smutek jeseně ukládal se krajinou i v srdce mladého studenta, jenž těskně počítal dny, jak chvatně ubíhají a že se valem blíží ten poslední.

A přišel. Nastalo zase smutné loučení, a zase vstoupil František na archu starého Šulce, na které provázen žehnáním všech, zvláště mateřinými, vydal se do Prahy. Jak se to nyní jinak jelo nežli v létě na prázdniny! Studentík nic nedočkavě, dychtivě před se nehleděl, nic nevyhlížel. Hale se do svého studentského pláště, schoulil se na přídě vozu do sena a slámy.

"Ku Praze je cesta dlouhá,
nic se nestejská —"

Ten první verš si mohl František zazpívati, nikoliv však druhý. Stýskalo se mu dost, zvláště když kolem bylo tak smutno. Pole zoraná, osetá, strniska, pusté ouhory, vybledlá luka; studený vítr profukoval vůz, až se jeho plachta třásla. A nade vším zatažené nebe plno temnošedých mraků. František vracel se v myšlenkách ustavičně k domovu. Na všechny vzpomínal; na matku nejvíce. I starý Žalman mu na mysl připadl. Frantík s ním po celé prázdniny ani slova nepromluvil. Sotva že ho zahlédl. Šel několikráte kolem jeho oken a schválně, také na tarasu nad potokem čekával, vyjde-li "bubák Perlinčan" na zahrádku nebo pro vodu. Dvakráte ho dočekal; staroch však sotva na jeho pozdravení odpověděv, ihned chvátal do stavení. Zlobil se s nechtěl se smířiti.

Tak jel mladý Věk podruhé do Prahy, jejíž věže zahlédl zase za pozdního neveselého odpoledne v lehké, podzimní mlze.

Růžička ho vesele ve fortně vítal, šilhaje po škatuli a bedně, z níž se mu také dostalo tolik, že se mu zase uši až hýbaly, jak s chutí a statečně drtil ve svých širokých ústech horácké koláče se sladkou moučkou. Páter Matiáš měl z choralisty patrnou radost a vítal ho tuze rád. [illegible]

[illegible]

a z těch časů, kdy se jen latinsky studovalo, znamenitý latiník, ale špatný Němec. Však nejednou sám v tom jazyku klopýtl a nejednou se ocitl v nesnázích, když najednou seznal, že nemá ve své zásobě toho nebo onoho významu. Ale on se pro to nestyděl, a studenti se s ním vždycky rádi zasmáli, když si vypomohl svou mateřštinou.

František po prvé nějak udiveně oči vyvaloval, když starý Dlouhoveský pojednou v řeči uváznuv, počal pak patheticky vykládati: "Jenes Instrument, mit welchem man die gluchende Kohle scharrt"

Zamlčel se; studenti se pošťuchovali, usmívali.

"Jenes Instrument, mit welchem man —" Pomlka; a po té najednou vesele po česku: "Eh, vždyť to víte, je to hřeblo —"

Veselý hlahol byl starému professorovi odpovědí, že mu dobře porozuměli.

(Pokračování.)

Tím řečeno vše.

Řekne-li někdo: "Bolí mně hlava," je tím řečeno dost. Nezáleží na tom, z čeho a jaké bolení hlavy to je. Jest jeden prostředek proti tomu — vždy přístupný — vždy rychle působící: Severovy prášky proti bolestem hlavy a neuralgii. Zastaví bolesti — ulehčí hlavě. Tím je řečeno vše. Lékárníci vám jimi rádi poslouží. Cena 25 centů za krabičku s tuctem prášků. Připravuje W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa.

Zdarma Pro Muže

50,000 KNĚH

ZDARMA MUŽŮM.

Ma Cenu $10.00 Pro Každého Postiženého Muže.

Pak-liže trpíte kteroukoliv nemoci mužům tak vlastní, tedy Vás žádáme, byste si dopsali o jednu s těchto obdivuhodných knih. V té se jednoduchým a srozumitelným způsobem píše, jak každý muž, trpící otravu krve, životní slabostí, povšechnou ztrátou síly, rheumatismem, nemocemi ústrojí, žaludku, jater, ledvin aneb nemoci měchýře, může býti trvale vyléčen ve svém vlastním domově. Jste-li zklamaní a znaven peněžitými oběťmi, tu tato "Zdarma Kniha Mužům" bude míti pro Vás ceny sta dollarů. Poví Vám proč trpíte a jak můžete opětně nabýti stálého a trvalého zdraví. Tisíce mužům vráceno bylo dokonalé zdraví síla a mužnost za pomoci této cenné knihy. Jest to skladiště vědomostí a obsahuje právě to co každý muž věděti má. Pamatujte že tato kniha jest naprosto zdarma. My zaplatíme poštovné. Oddělte tento "ZDARMA KUPÓN" a zašlete nám ho dnes a my Vám zašleme jeden výtisk této cenné knihy úplně vyplacené.

ZAŠLETE DNES TENTO KUPÓN NA KNIHU ZDARMA.

DR. JOS. LISTER & CO., B. 706 Northwestern Bldg., 22 Fifth Ave., Chicago.

Pánové:—Zajímám se o Vaši nabídku, "Knihu zdarma" a těšilo by mne, kdybyste mi ihned jeden výtisk zaslali.

Jméno...

Pošta.. Stát..........................

Nejlepším místem k nakupování stavebního dříví, jest

česká dřevařská ohrada,

Chicago Lumber Co.,

na 14. a Marcy ul., Omaha, Neb. 49tf

Čeští prodavači Vás vždy ochotně a vzorně obslouží.

HENRY ROHLFF

importér a velkoobchodník s pivem a likéry.

Proslulé pivo "Edelweis" z P. Schoenhofenova pivovaru.

NEBRASSKÝ ZÁSTUPCE RUD. OELSNERA

importovaného plzeňského piva z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách a

Mnichovského Hebrau v půlsudech aneb v sudech o 10 tuctech malých lahví.

TELEFONY: Bell Doug. 877, Automat. A 1877 — **2567-69 Leavenworth ul. Omaha.**

JOS. K. SINKULE, český prodavač. 32tf

Dobré pivo jest lék

Plzeňské pivo v láhvích

z pivovaru

FREMONT BRW'G CO.

FREMOMT, NEB.

Jest vařeno z nejlepšího sladu a z českého chmele. Toto pivo obsahuje pouze tři procenta líhu a proto jest všeobecně oblíbené a odporučené lékaři. Pakli se chcete posilnit, objednejte si je! 4r

Nejsnadnější způsob k opatření si podivuhodného mluvícího stroje.

Zvláštní liberální nabídka pro čtenáře Pokroku Západu. Čtěte! : : :

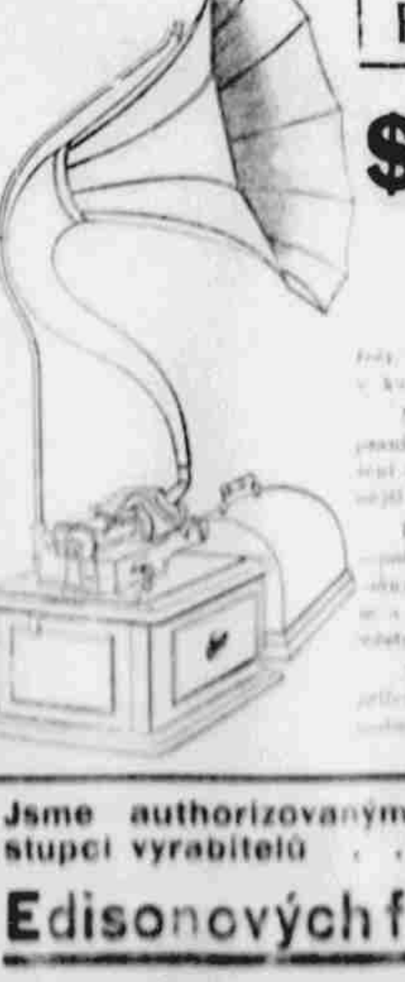

$1 týdně, po zaplacení první splátky v obnosu $5, opatří Vám do vašeho domova pramen nejpoutavější a nejpoučnější zábavy nového věku — fonograf či mluvicí stroj, buď "Edison" anebo "Victor" výroby. Pomyslete si, i při tomto nepřekonatelně mírném a snadném splácení prodáme Vám ku př. $30 nebo $40 stroj za NEJNIŽŠÍ cenu, za kterou kdykoliv nabízen byl za HOTOVÉ kterýmkoliv obchodníkem, v kterýkoliv čas a v kterémkoliv místě. $1.00 týdně a žádný úrok. — $1.00 týdně a budete míti zpěvy, orchestrální i dechovou hudbu, [illegible] a případy ve vašem mateřském jazyku, které lehce si opatříte v každý čas.

Některé z nejproslulejších zpěvů; nejkouzelnější hudba kdykoli [illegible], proslavená Čechy a Poláky, a nyní, při podivuhodném [illegible] mluvicích strojů, tyto zpěvy a tato hudba mateřské země jsou [illegible] než kdykoliv před tím.

Rodiče ve městě, přijďte a vyslechněte naše polské a české rekordy [illegible] nejposlednější seznam, v kterém tyto rekordy jsou [illegible]. [illegible] zaplatíme všechny dopravní výlohy na tyto stroje a rekordy všem čtenářům Pokroku Západu, když poslány jsou [illegible].

[illegible] koupi na jiný den—nikdy až dosud neměli jste takovou příležitost ku opatření si mluvicího stroje vysoké hodnoty za tak snadných podmínek—$1.00 týdně a žádný úrok.

Jsme authorizovanými západními zástupci vyrabitelů

Edisonových fonografů a mluvících strojů

a máme na skladě v každé době přes 100,000 rekordů, počítaje v to každý český a polský rekord. Pošlete si dnes pro nový cenník, popisující tyto rekordy.

NEBRASKA CYCLE CO.

15th & Harney Sts. Omaha, Neb. — GEO. E. NICKELL, Manager. — 334 BROADWAY, Council Bluffs, Ia.